

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-08
Besvaras senast
2021-03-22

Till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:536 Avtal för allhjulsdrivna lastbilar

I ett allt tuffare omvärldsläge då vi behöver återuppbygga både vårt militära och vårt civila försvar undrar allt fler varför vi i Sverige inte nyttjar våra inhemska tillverkare av logistikfordon.

Världsledande tillverkare som exempelvis AB Volvo och Scania hindras i dag från att leverera allhjulsdrivna (4 x 4, 6 x 6 och 8 x 8) och militariserade logistikfordon till Försvarsmakten på grund av ett avtal som FMV slöt med den norska motsvarigheten för cirka åtta år sedan. Det gemensamma inköpsavtalet med Norge ger en exklusiv rätt till en utländsk tillverkare att leverera allhjulsdrivna logistikfordon till det svenska försvaret. Detta ger dem monopol på leveranser av dessa fordon under väldigt lång tid.

Mycket har hänt sedan avtalet slöts – både en snabb utveckling inom fordonsbranschen och ett förändrat säkerhetsläge. Vi har ett behov av ökad försörjningstrygghet och ett återskapande av det svenska totalförsvaret.

Det kan konstateras att det finns ett brett missnöje med upphandlingen. Det gäller produkternas pris, kvalitet, leveransförmåga och tillgänglighet vad avser underhåll, reservdelar och service. Trots det förlängdes avtalet 2018 med ytterligare fem år på grund av att det inte levererats fordon i någon högre utsträckning under avtalets första fem år.

Låt mig ge ett konkret exempel på varför avtalet har spelat ut sin roll: I uppbyggnaden av det nya totalförsvaret arbetar Scania och AB Volvo aktivt tillsammans med såväl Försvarsmakten som andra myndigheter för att bygga upp samarbeten inom försörjningstrygghet. I och med bolagens omfattande och rikstäckande nätverk av såväl fabriker som personal och serviceverkstäder kan en god leverans och serviceförmåga garanteras, men de får inte leverera det Försvarsmakten behöver: allhjulsdrivna fordon.

För att säkerställa Sveriges försörjningstrygghet borde det vara logiskt att dra nytta av bolag som befinner sig i landet med verksamhet, personal och produktion.

En lämplig åtgärd för att förbättra Sveriges försörjningstrygghet skulle därför vara att göra en ny upphandling av allhjulsdrivna logistikfordon med fokus på försörjningstrygghet.

Med anledning av detta vill jag fråga försvarsminister Peter Hultqvist:

1. Anser ministern att det är försvarbart att inköpsavtalet 2018 förlängdes med ytterligare fem år trots kraftiga förseningar och skenande kostnader, bland annat för anpassningar av de utländskt tillverkade fordonen?
2. Sverige har endast köpt ett antal hundra fordon medan Norge köpt ett mindre antal; varför ska då detta avtal fortlöpa när vi står inför de samhällsutmaningar vi gör?
3. Anser ministern, mot bakgrund av att de svenska tillverkarna, inte minst under coronakrisen, visat hur snabbt de kunnat bistå samhället med kompetens, fordon, förare och omställning av produktion till skyddsmateriel, att fördelarna med det så kallade Norgeavtalet fortfarande överväger och kommer att leda till ytterligare förlängningar av avtalet?
4. Är ministern beredd att säga upp det rådande avtalet och göra en ny upphandling som även tar hänsyn till behovet av försörjningstrygghet?

.....

Mikael Oscarsson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders